

DRÁVÁTÓL A BALATONIG

A DÉL-DUNÁNTÚLI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG IDŐSZAKI LAPJA

2014 | I.

**Nemzetközi együttműködés
a Dráva jövőjéért**

Kerékpárral a töltésen

**Vízvár elleni védekezés a
Balatonon**

Tartalom

MÁRK László

Köszöntő

SÁGHINÉ JUHÁSZ Ildikó

Magyar Hidrológiai Társaság

PINTÉR Csaba

Helyi vízkár elleni védekezés a Balaton déli vízgyűjtőjén 2014. május 13-18. között

PÜSPÖK Ákos

A Balaton déli partján lévő települések vízkárelhárítási terveinek kiegészítése a Balaton nagyvize elleni védekezéssel

NÉMETH Gábor

A Cún-Szaporca holtág vízpótlása az Ős-Dráva Program keretében

BALATINÁCNÉ BALÁZS Livia

Töltéskorona burkolat építése, felújítása a kerékpáros turizmus és az árvízi biztonság fejlesztése érdekében

SINDLER Csaba

Vízkezelési és vízhasznosítási lehetőségek felülvizsgálata a Dráva régióban

BURIÁN Alajos

Finisébe érkezik a SEE RIVER Projekt

BURIÁN Alajos

A 2014. évi magyar-horvát vízgazdálkodási kérdések egyeztetése

JAKAB Róbert

Vízrajzi mérőgyakorlat

HORVÁTH Gábor

Szakmai tanulmányút Szlovákiában és Németországban az ÁKK projekt keretében

Kedves Olvasó!

Bizonyára Önök is érzékelik, hogy manapság mozgalmas időket élünk, és ez talán fokozottan érvényes az államigazgatásra. Vegyük most Önökkel (vízügyi témák iránt érdeklődőkkel) röviden sorra – a teljesség igénye nélkül –, hogy mi minden történt ebben az évben az ágazatban és egy kicsit konkrétan a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság „háza táján”.

Vagyongazdálkodási feladatok: 2014 január elsejével jelentősen megnövekedett az Igazgatóság kezelésében lévő vízfolyások és víziművek mennyisége. Az egyes törvények vízgazdálkodási tárgyú módosításáról szóló 2013. évi CCXLIX. törvény gyakorlatilag minden állami tulajdonú vizet és víziművet az igazgatóságok kezelésébe adott. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az eddig kezelt vízfolyások hossza közel a hatszorosára nőtt és a szivattyútelepek száma kilencel „szaporodott”, mindez gyakorlatilag változatlan forrás és létszám mellett történt, ráadásul az átvett művek állapota lényegesen rosszabb az eddig kezeltékénél. A problémák hamar jelentkeztek, hiszen a Balaton mellett többször védekezni kellett a belvíz miatt.

Szervezeti és hatásköri változások: Január elsejével a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségből kivált a Vízügyi Hatóság és jelenleg az igazgatóság önálló szervezeti egységként dolgozik.

Szaporodtak az államigazgatási, szakmai feladataink is. A Nemzeti Környezetügyi Intézet helyi szervezetétől feladatokat vettünk át, a többi között a vízgyűjtő-gazdálkodási feladatok irányítását, víziközműves és statisztikai feladatokat.

Közfoglalkoztatás: A nyári program keretében foglalkoztatott dolgozók száma a tavalyi 700-ról 1000-re emelkedett, ami az igazgatóság közalkalmazotti létszámának sokszorososa. A foglalkoztatottak irányításunk alatt jórészt fenntartási munkákat végeznek és oktatásban is részesülnek.

Fejlesztések: Az igazgatóság az elmúlt időszakban különböző pályázati források keretében jelentős fejlesztéseket hajtott végre és hajt végre folyamatosan. A folyamatban lévő projektek száma 11, a közelmúltban 18 fejeződött be. A beruházások a vízkárelhárítás alap infrastruktúrájának fejlesztését (záportározó építése, vízfolyásrendezések, árvízvédelmi töltések megerősítése stb.) és egyéb vízgazdálkodási célú fejlesztéseket valósítanak meg.

Kedves Olvasó! Remélem felkeltjük érdeklődését szerteágazó (úgy tűnik egyre bővülő) feladataink egy-egy szeletének ismertetésével és hozzájárulunk a vízgazdálkodási terület jobb megismeréséhez, az itt zajló változások nyomán követéséhez.

MÁRK László
Dél-dunántúli Vízügyi
Igazgatóság
igazgató

Sághiné Juhász
Ildikó
titkár
Magyar Hidrológiai
Társaság

Magyar Hidrológiai Társaság

Az Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) szakmai – társadalmi szervezet. Célja, hogy előmozdítsa és lehetővé tegye a korszerű ismeretek és tapasztalatok cseréjét a víztudományok és a technika területén dolgozó szakemberek között.

A 2014-ben 97 éves Társaság a Magyarhoni Földtani Társulat 1917-ben alakult hidrológiai szakosztályának, valamint a Magyar Mérnök és Építész Egylet Vízépítészeti tagozatának 1949-es egyesüléséből jött létre.

Az MHT közhasznú szervezet. Tagjai a víz- és környezetügy különböző területéről egyéni szakértők (tervezés, kivitelezés, területi és központi adminisztráció, oktatás, közszolgáltatás, egyéb termelő vállalkozások szakemberei), valamint jogi szervezetek (kutatóhelyek, tervező vállalatok, oktatási intézmények, közigazgatási szervezetek, stb.). Társaságunknak mintegy 3000 egyéni és kb. 150 jogi tagja van.

Vezető szervei a közgyűlés, az elnökség és az intézőbizottság. A társaság tevékenységének törvényességét – Ügyészségen kívül – saját választott bizottságai ellenőrzik: Felügyelő Bizottság, valamint Fegyelmi és Etikai Bizottság.

A Társaság szakmai munkáját elsősorban szakosztályok és területi szervezetek keretében végzi. A 17 szakosztály tevékenysége egyfelől felöleli a hagyományos vízügyi

szakterületeket: árvízvédelemtől a balneotechnikán át a vízgazdálkodásig, másfelől a környezet- és természetvédelem szakterületeit (szennyvíztisztítástól a vizes élőhely védelemig). A tagság szakmai érdeklődése, igénye alapján jogi, közgazdasági és kommunikációs kérdésekkel foglalkozó szakosztály is tevékenykedik. Az MHT keretében - a szakosztályok mellett - 22 területi szervezet működik. A területi szervezetek a megyei, megye jogú városi, ill. egyéb városi központtal szerveződtek, továbbá létrejött két üzemi szervezet is.

Az MHT központi bizottságai a két szaklap szerkesztőbizottság, valamint a különböző szakbizottságok: a Tudományos Kitüntetések, az Oktatási és Ifjúsági, a Nemzetközi Kapcsolatok, a Vízügyi Történelmi Bizottság. A Társaság kiemelt figyelmet fordít mind az utánpótlást jelentő fiatalokra, mind a jelentős szakmai múlttal rendelkező idősebb tagjaira. Ezért a központi szervezetek között tevékenykedik az Ifjúsági Csoport, ill. a Szeniorok Tanácsa.

A tudományos-szakmai ismeretterjesztés érdekében az MHT évente négy alkalommal kiadja a Hidrológiai Közlöny című szaklapot, évi egy alkalommal a Hidrológiai Tájékoztatót és kilenc alkalommal a Társaság programfüzetét.

A Társaság programja széleskörű mind a témaköröket, mind a rendezvényei jellegét illetően. A szakosztályok és a területi szervezetek évente mintegy 200 előadó-ülést és szakmai napot tartanak (szervezeti ülések, előadó-ülések, ankétok és konferenciák - akár nemzetközi méretekben is).

A Társaság kiemelt, országos szakmai programokat is szervez. Évente megrendezi az országos vándorgyűlést, 2012-ben a jubileumi, XXX. Vándorgyűlésre került sor Kaposváron. Az ifjúsági tagok részvételével egyre sikeresebbek az őszi tanévkezdéskor megrendezésre kerülő Ifjúsági Napok. 2013-ban a XX. jubileumi rendezvényt tartották meg.

Évente kerül sor a 70 éves kort betöltött, kerek évfordulós tagtársak köszöntésére. A hagyományoknak megfelelően november első hetében Hidrológus Szilveszterrel búcsúzik az évtől a Társaság.

Az MHT kapcsolatot tart több külföldi társegyesülettel (amerikai, angol, osztrák, német, szlovák, stb.), és tagja nemzetközi szakmai szövetségeknek.

Az MHT korlátozott számban díjakat, emlékérmeket adományoz a kiemelkedő társasági és szakmai tevékenységet végző tagjainak. A több évtizedes, kiemelkedő szakmai tevékenységet és odaadó társasági munkát az MHT tiszteleti tagsággal ismeri el. Jelenleg közel 100 élő és elhunyt, külföldi és hazai tiszteleti tagra tekintünk példaképül.

A Társaság szakmai tevékenységéhez kapcsolódó témakörökben pályázatokat hirdet meg középiskolások, valamint a felsőfokú tanulmányait sikeresen befejező hallgatók számára, s a legsikeresebb pályaműveket díjazza. A tudományos szakirodalom területén jelentős szerepe van az ugyancsak évente meghirdetett Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíjnak.

A Társaság működésének feltételeit az egyéni és jogi tagjainak tagdíjából és támogatásaiból, szerény mértékben pályázatokból nyert támogatásokból, valamint a közhasznú szervezetnek felajánlott 1%-os adókból biztosítja.

Víz világnapi ünnepélyes konferencia

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, valamint a Magyar Hidrológiai Társaság Baranya és Somogy Megyei Területi Szervezetei a Víz Világnapja alkalmából ünnepélyes konferenciát szerveztek 2014. március 19-ére. Az idei év jelmondata, amely egyben a konferencia témája is volt: „Víz és Energia”. Az ünnepélyes szakmai konferencia előtt átadásra kerültek a Víz világnapi gyermekrajz pályázatok díjai is, melyet a Baranya és Somogy Megyei Hidrológiai Társaság elnökei adtak át a lelkes kis nyerteseknek.

A szakmai résztvevők az idei év szlogenjéhez kapcsolódóan többek között meghallgathatták a Víz és energia című előadást, valamint a Cún-Szaporca holtág vízpótlása az Ős-Dráva program keretében témájú ismertetőt, mely projekt nyitórendezvényét is megtartották.

PINTÉR Csaba
Dél-dunántúli
Vízügyi Igazgatóság
Kaposvári
Szakaszmérnökség

Helyi vízkár elleni védekezés a Balaton déli vízgyűjtőjén 2014. május 13-18. között

Napló

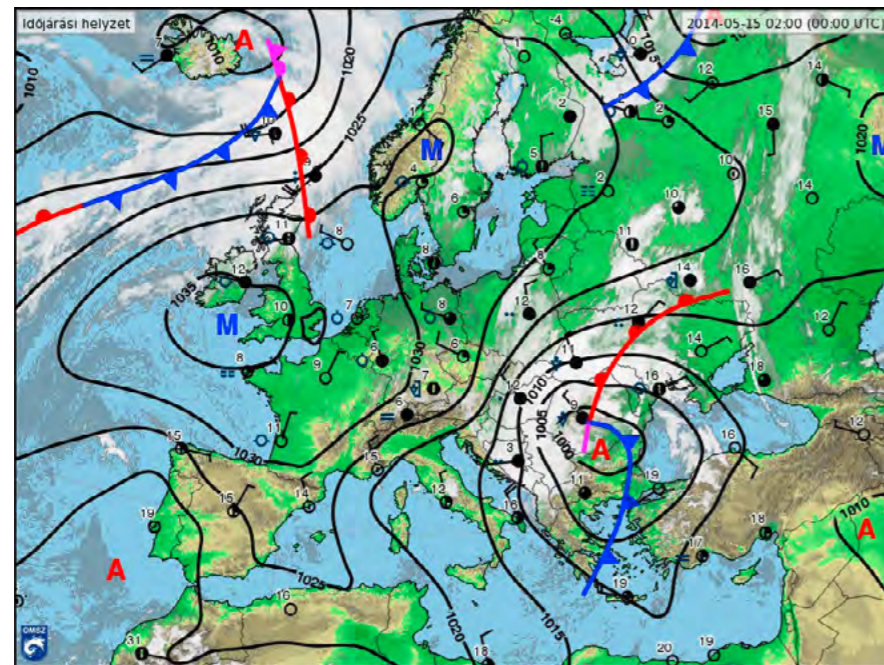
Időjárási viszonyok:

Május 12. – A Balaton térségében számottevő csapadék még nem esett.

Május 13. – A lehullott csapadék mennyisége 3-10 mm között alakult a térségben.

Május 14. – A Dunántúlon többfelé viharossá fokozódott az északi, északnyugati szél. A legerősebb szellőkések sebessége meghaladta a 100 km/h-t. A csapadék elhanyagolható volt, 0 és 1 mm közötti értékeket mutatott.

Május 15. – Sokfelé viharossá vált az északi, északkeleti szél, a legerősebb szellőkések meghaladták a 100 km/h-t, síkvidéken – a Balaton környékén – elérték a 127 km/h-t, Kab-hegyen a 148 km/h-t. A csapadék általában 4-10 mm között alakult a térségben, de a Bakony egyes mérőállomásairól 17-26 mm-es értékeket is jelentettek.

Május 16. - Nagy területen hullott jelentős vízmennyiség, az Alpok északi lejtőin, az Északi-Kárpátokban, valamint a Szudéták területén 20-30, néhol 50 mm-t is meghaladó csapadékot mértek. Az északnyugati, északi szél a Dunántúl nyugati felében viharos volt. A csapadékmérő állomásokról 2-12 mm-es napi csapadékösszeg értékeket jelentettek.

Események:

Május 13-án a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén található 13 balatoni település polgármestere e-mail-ben tájékoztatást kapott az előre jelzett időjárási helyzetről (a várható csapadék mennyisége 50-70 mm, viharos északi, északnyugati szél, erős, 100 km/órás vagy erősebb szellőkések) és a helyi vízkár jogszzerű elrendeléséről.

Május 14-én reggel a védelemvezetői munkával megbízott szakaszmérnök eligazítást tartott az igazgatóságtól az egyes településekre rendelt műszaki szakembereknek (1 fő szakaszvédelem vezető, 8 fő műszaki irányító, 4 fő csatornaőr, 2 fő közfoglalkoztatott, 1 fő gépkocsivezető). A résztvevők a 13 település vízkár elhárítási tervek elkészítését nyomtatott formában megkapták, a feladatokat megismerték. A műszaki szakemberek személyesen is felkeresték és tájékoztatták a polgármestereket a várhatóan szükségessé váló intézkedésekről. Folyamatos jelenlétükről biztosították a települések vezetőit, átadva és átvéve az elérhetőségeket.

A szél erőssége fokozódott, a szellőkések elérték a 160 km/h-t, a szivattyúzást le kellett állítani.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság dolgozói a kijelölt helyeken figyelőszolgálatot láttak el, valamint megkezdtek a védekezésre való felkészülést.

Fonyód:

Fonyód Árpádparton 12 órakor megjelent a víz és folyamatosan emelkedett

Május 15-én az Árpádpárt elzárásra került 8000 homokzsák, 80 m³ homok, 38 ember bevetésével.

Ezzel a beavatkozással a vízszint emelkedését a szakemberek megakadályozták és a kívül rekedt vizeket 4 darab szivattyúval visszaszivattyúzták.

Az Árpád parton ebben az időben már 50-60 cm vízborítás volt, a hullámzás tolta a víztömeget egyre hátrább, ezért a hátsó utcasor déli oldala is víz alá került.

Balatonboglár:

Balatonbogláron 12:50-kor a hullámszél hatására a Radnóti utca elöntése megkezdődött.

Május 15-én 10 órakor Balatonbogláron a polgármester jelenlétében a vízügy irányítása mellett 2 db szivattyú megkezdte a kárenyhítést, tekintettel arra, hogy ekkorra a Radnóti utca mindkét utcasora víz alatt állt. A szélerősség fokozódott, a szélhőkéségek elérték a 160 km/h-t, a szivattyúzást le kellett állítani. Az első utcasor felhagyásával a déli oldalt leválasztották homokzsákos elzárással. A szivattyúzást az így kialakított védmű mögül kezdték meg, ami hatásosnak bizonyult.

Balatonmáriafürdő:

A területen kiterülő vízszint emelkedése miatt egy nyaraló-lakóház valamint egy szociális épület homokzsákkal és fóliával történő bevédeése vált szükségessé a közérő és a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság munkavégzésében. A közérőt, a homokzsákokat és a fóliát az önkormányzat biztosította. A felkészülés során épített védelem ellenállt az érkező vizeknek.

Balatonmáriafürdőn a DRV Zrt. szakemberei a csatorna fedlapok terhelését, fóliázását végezték el.

A Mária Hotel nyugati részénél a 2014. márciusában épített homokzsákos bevédeés még használható állapotban volt.

Balatonlelle:

Balatonlellén a Hullám, Zengő és Százsorszép utcákban a polgármester irányításával védművek kerültek kiépítésre 500 db zsák felhasználásával, melyeket műszakilag a vízügy emberei ellenőriztek. Az érintett helyszíneken tapasztalt szélerősség miatt a Hullám utcában kiépített védmű további két zsáksorral való megemelését javasolták, a védmű magasztását a Balatonlelle Városüzemeltetési Szervezet szakemberei végezték (felhasznált zsákmennyiség cca. 500 db). A Zengő utcában 1 db ingatlan homokzsákkal való bevédeése valósult meg. A Százsorszép utcában a partvédőmű folytonossági hiányát közérővel, homokzsákos elzárással, bordás megtámasztással oldották meg (beépített zsákmennyiség 250 db). A kiépítés időben elkészült, bár az üzemeltetésére folyamatos jelenlétre volt szükség. A Hullám utcában 1 db szivattyú telepítése vált szükségessé, melyet a katasztrófavédelem telepített és üzemeltetett.

Zamárdi:

Zamárdiban védmű építésére került sor a Folyó utcában, 20 fő közfoglalkoztatott bevonásával, 600 homokzsák beépítésével. A vízügy kollégái folyamatos figyelemmel tartottak fenn. Az Endrédi árok természeti adottságai is segítettek a munkát, hiszen az árok nem merőlegesen, hanem törésben torkollik a Balatonba, továbbá előtte nádas terül el, így a hullámszél erejét, magasságát veszítve ér be az Endrédi árokba.

Május 16-án éjszaka és hajnalban még jelentős szellőkéseket lehetett észlelni, de 12 órától kezdődően csillapodott a szél ereje. A területet a szélerősség csökkenésével egyenes arányban hagyta el a víz.

Május 17-18. közötti időszakban a kívül rekedt vizek visszavezetésén dolgoztak a vízügy kollégái.

A védekezés során felhasznált homokzsák mennyisége 15600 db (egy-egy épület bevédése önálló védekezési egységként megtörtént, ahol a homokzsákok darabszáma kb. 3000).

Az extrém időjárási körülmények között végzett védekezés tapasztalatainak összegzése, kiértékelése segít abban, hogy a jövőben esetlegesen kialakuló hasonló időjárási helyzetben továbbra is hatékonyan folyjon a védekezés.

A védekezésben résztvevők megfelelően és összhangban végezték a munkájukat, melyet ezúton köszönünk nekik és a jövőben is számítunk a közreműködésükre.

PÜSPÖK Ákos
Dél-dunántúli Vízügyi
Igazgatóság
Árvízvédelmi és
Folyógazdálkodási
Osztály

A Balaton déli partján lévő települések vízkárelhárítási terveinek kiegészítése a Balaton nagyvize elleni védekezéssel

Előzmények

2014 februárjában a lehullott nagy mennyiségű csapadék hatására a Balaton február elejei 109 cm-es vízállása a hónap végére elérte a 127 cm-t, amely majdnem 20 cm-rel haladta meg a szabályozási vízszintet. Annak ellenére, hogy a tó leeresztése megkezdődött a Sión keresztül, március 4-ig további 2 cm-rel, 129 cm-re nőtt a vízszint. A szeles időjárás hatására kialakuló víztükör kilengések nagysága Siófokon megközelítette a 30 cm-t, mely érték a Balaton más pontjain elérte az 50 cm-t, tovább fokozva a magas vízállás negatív hatásait.

Védekezés

A déli part 14 településére az ország több Vízügyi Igazgatóságáról érkeztek szakemberek. A védelmi fokozat

elrendelését követően a védekezésben érintett szervek (önkormányzat, vízügy, katasztrófavédelem) együttesen járták be a településeket, hogy meghatározzák a védekezés szempontjából kritikus helyszíneket, valamint a védekezés eszköz, erőforrás és létszám igényét. A 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet rendelkezik a Balaton partjának és partvédműveinek kialakításáról. A partvédmű felső élét és a csatlakozó parti sáv terepszintjét végleges szabályozás esetén 190, illetve 210 cm-ben, míg ideiglenes szabályozás esetén 170 cm-ben határozza meg. 170 cm-es vízszint a víztükör kilengések hatására sem alakult ki, viszont a szél és a kilengés miatt fokozódó hullámszám hatására a víz mégis átjutott a partvédmű felső élén, és a mögötte lévő mélyebb területeken elöntéseket okozott.

Vízkártervek kiegészítése

Az esőzés és a szél csillapodásával a készültség megszűnt. A védekezésben résztvevő vízügyi igazgatóságok a településeken tapasztaltakat összefoglalták, és lehatárolták a települések azon területeit, amelyeket érinthet a Balaton magas vízállása. A védekezés során három geodéziai csapat felmérte a partvonalat, különös tekintettel a veszélyeztetett területekre. 170 cm-es vízszint esetén érintett lehet minden 105,1 mBf-nél (Balti-tenger feletti magasság) alacsonyabban fekvő terület, valamint az itt található ingatlanok, közművek. A hullámszám hatására a partvédműveken átcsapó víz alacsonyabb vízszint esetén is elöntést okozhat. A védekezéshez szükséges ideiglenes töltések helyei kijelölésre kerültek, a kiépítésükhöz szükséges anyagi, területi és emberi erőforrásokkal együtt. A magas vízszint esetén szükséges védekezések helyei tervrajzokon kerültek rögzítésre, amiket az önkormányzatok csatoltak a meglévő vízkárelhárítási terveikhez. A tervrajzokat a későbbiekben kialakuló hasonlóan magas vízállás esetén az ott védekezők felhasználhatják a védekezés megszervezésére és a különböző vízszintekhez tartozó elöntések megbecslésére.

A tervrajzokat a későbbiekben kialakuló hasonlóan magas vízállás esetén az ott védekezők felhasználhatják a védekezés megszervezésére és a különböző vízszintekhez tartozó elöntések megbecslésére.

A Cún-Szaporca holtág vízpótlása az Ős-Dráva Program keretében

DDOP-5.1.5/E-12-k1-2012-0001

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2012. október 5-én pályázatot nyújtott be „A Cún-Szaporca holtág vízpótlása az Ős-Dráva Program keretében” címmel az Új Széchenyi Terv – Dél-dunántúli Operatív Program – Térségi jelentőségű vízvédelmi rendszerek fejlesztése az Ős-Dráva Program kiírás keretében. A benyújtott pályázati javaslat kedvező elbírálást kapott, így a megvalósítás a megkötött Támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően 2013. decemberében megkezdődött és várhatóan a 2014-es évben befejeződik. A projekt összköltsége közel 600.000.000 Ft.

A projekt területe Magyarország délnyugati részén, a horvát-magyar határfolyó, a Dráva bal oldali partvonalára mentén, a Dráva, a Fekete-víz főága és egy mellékága, illetve a Kísszentmártoni árok által határolt területen belül helyezkedik el. A tervezett projekt Cún, Szaporca, Kémes és Vajszló közigazgatási területét érinti.

A Dráva szabályozása következtében holtággá vált Szaporcai Ó-Dráva medrének feltöltődése napjainkban is folytatódik. A vízutánpótlódás hiányában az állandóan, illetve időszakosan vízzel borított területek, és így a vizes élőhelyek is fokozatosan visszaszorulnak. A holtág környezetében lévő mezőgazdasági területekről a holtág rendszerbe jutó növényi tápanyagok a vízterek előrehaladott eutrofizációját eredményezik. Mindezek hatására a szukcessziós folyamatok felgyorsultak, a vízterek vízminősége és a terület természeti, ökológiai állapota romló tendenciát mutat.

A Cún-Szaporcai holtág természeti környezete – a kedvezőtlen folyamatok felerősödése ellenére – a jelenlegi állapotban is igen gazdag. A tájelemek nagy változatoságát mutatnak (legelők, rétek, erdők, vizes élőhelyek). A táj sajátos hangulatát meghatározzák a nagy számban megtalálható holtágak, amelyek a felszíni vizek egykor igen jelentős szerepét bizonyítják.

A mesterséges beavatkozások következtében kialakult kedvezőtlen folyamatok visszafordítása érdekében szükségessé vált a holtág felmérése, a megfelelő vízutánpótlás megteremtése az ökológiailag fenntartható és költséghatékony vízutánpótlás biztosítása révén.

Tervezett beavatkozások:

A Cún-Szaporcai holtág vízpótlása a Fekete-vízből fog történni, amelyhez a vízfolyás 6+420 fkm szelvényében (Pécsi víz torkolati szelvénye felett) duzzasztó építése szükséges.

A duzzasztóval egybe épített vízkivételi zsilipen keresztül jut a víz egy tápcsatornába, majd végül a holtágba. A tápcsatormán 3 db átereszt, 1 db halrács és 1 db mérőszelvény is épül.

A vízpótlás megvalósítását biztosító műszaki létesítményeken kívül, a holtág vízszintjeinek, a környező területek talajvízszintjeinek, valamint a Fekete-víz és a tápcsatorna által szállított vizek mennyiségének mérésére monitoring létesítmények épülnek.

Németh Gábor
projektmenedzser
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály

A Cún-Szaporcai holtág természeti környezete – a kedvezőtlen folyamatok felerősödése ellenére – a jelenlegi állapotban is igen gazdag.

Tápcsatorna építésének előkészítő munkái (humuszolás)

Pályázatainkról

Igazgatóságunkon a jogszabályokban előírt feladatok elláthatósága érdekében igen erős nyomás mutatkozott az elmúlt években, és mutatkozik ma is arra, hogy folyamatosan újabb és újabb forrásbevonási lehetőségek után kutasson. Az Európai Unióhoz való csatlakozást követően lehetőség nyílt az Uniós pályázati források bevonására, leírására, mely lehetőséggel az igazgatóságunk már az elmúlt időszakban is számos esetben sikeresen élt és a későbbiekben is élni kíván. Az elmúlt programozási ciklusban, azaz 2007-2013 között 36 projektre pályáztunk sikeresen, melyek többsége már lezárult. A megítélt uniós forrás és a hazai költségvetési támogatás összértéke meghaladta a 10 milliárd forintot. Igazgatóságunk célkitűzései között szerepel, hogy a soron következő, 2014-2020 közötti programozási ciklusban is hasonlóan eredményes pályázati tevékenységet valósítsunk meg.

Tápcsatorna szigetelése

Tápcsatornában épülő keretelem átteres és halrás

Elkészült talajvíz figyelő kút

A mért adatok felhasználásának elsődleges célja a vízpótló rendszer üzemirányításához szükséges adatok mérése, másodlagos cél a holtág és a Fekete-víz vízfásának, vízháztartásának dokumentálása.

A projekt főbb célkitűzései:

- Természetes eredetű lefolyásból származó víz vizsztatartása, illetve tározása az időszakos elárasztásra kijelölt területeken.
- A tájkaraktert és életformát egykor meghatározó víz a térségben nyerje vissza szerepét.
- Az ökológiai/természeti értékek megóvása, a vizes élőhelyek fenntartása.
- Őshonos fajok megtartása.
- A rendszer elemei feleljenek meg a kettős hasznosítás, illetve működtetés követelményeinek, a vízpótlás mellett a kárelhárítási (árvízmentesítési, belvív-elvezeti és vízminőség-védelmi) igényeket is elégítsék ki.
- Turisztikai, rekreációs lehetőségek fejlesztése.
- A klímaváltozás okozta kihívásokra való felkészülés (vízkészlet-gazdálkodás).

Átnézetes helyszínrajz a projekterületről

Töltéskorona burkolat építése, felújítása a kerékpáros turizmus és az árvízi biztonság fejlesztése érdekében

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén jelenleg három töltéskorona burkolat építésével, felújításával kapcsolatos nemzetközi pályázat megvalósítása van folyamatban, melyek közül kettő a Dráva, egy a Duna árvízvédelmi töltését érinti.

A pályázatok célja a magyar-horvát határ menti térség bekapcsolása a nemzetközi kerékpáros túraútvonalak hálózatába, ez által a turisztikai vendégforgalom növelése, illetve a helyi lakosok kerékpárral való közlekedésének elősegítése. Távolati cél a gépjárműforgalom és a kerékpárosok szétválasztása, a közlekedésbiztonság növelése. Jó lehetőséget kínál ennek megvalósítására a kerékpáros forgalom árvízvédelmi töltéseken történő vezetése. Természetesen, az így elkészült koronaburkolatok nagymértékben segítik az árvízvédelem idején a töltéseken történő közlekedést, a szükséges védelmi anyagok beszállítását, a védekezést, ezzel növelve a térség árvízi biztonságát. A tervezett munkák összesen három pályázat keretén belül zajlanak:

Cycling by the river

Kerékpározás a Dráva baranyai töltésén (HUHR/1101/1.2.2/1005)

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Hrvatske Vode horvát vízügyi szervezet 2012. márciusában nyújtotta be a közösen összeállított pályázatukat a „Magyar-Horvát Határmenti IPA Pályázati Program 2007-2013” harmadik kiírás keretén belül. A benyújtott pályázati javaslat kedvező elbírálást kapott, így a közös megvalósítás a megkötött partnerségi megállapodásban foglaltaknak megfelelően jelenleg a kivitelezési munkák fázisában tart.

A pályázat eredménye

Magyar részről:

- Révfalu – Drávasztára között 3,19 km (49+100-52+290 tkm) töltéskorona burkolatának felújítása
- Felsőszentmárton - Szentborbás között 6,424 km (58+120-64+544 tkm) töltéskorona burkolat építése

Horvát részről:

- Osijek-Baranja megye, 17,225 km töltéskorona burkolat modernizációja

A projekt tervezett időtartama:

2013. május 1. – 2014. december 31.

Bicycle route along Drava

Kerékpárút a Dráván (HUHR/1101/1.2.2/1002)

A projekt célja a Dráva árvízvédelmi töltés kerékpározásra alkalmas koronaburkolása Szentborbás és Tótújfalú között a Somogy megyei szakaszon. A beruházás keretében – a Baranya megyei szakasz folytatásaként – 5,736 km hosszban készül el a burkolat, melyhez kapcsolódik még két pihenő ház, 13 db jelző tábla, továbbá a gépjármű közlekedést korlátozó sorompók is. Horvátországban, a Dráva túloldalán a horvát partnerek 3 db árvízvédelmi szakaszt kívánnak a kerékpáros turizmus számára megfelelő állapotba hozni, ami az árvízvédelmi töltés kőszórásos burkolását jelenti. A projekt jelen pillanatban a kivitelezés szakaszában tart, azaz a koronaburkolatok elkészítése van folyamatban.

A projekt tervezett időtartama:

2013. április 1. – 2014. november 30.

Drava and Danube ecotourism growth

Duna és Dráva ökoturizmus fejlesztés (HUHR/1101/1.2.2/2010)

A közös magyar-horvát projekt során magyar oldalon a Duna jobb parti árvízvédelmi töltés államhatár szelvényétől (0+000 töltés km) 5,054 km hosszban új burkolat építése, illetve a meglévő aszfaltburkolat felújítása történik. A pályázat keretén belül továbbá a bédai szivattyútelep közvetlen szomszédságában az árvízvédelmi töltés területén kerékpártároló és kiszolgáló létesítmények épülnek, melyek szintén elősegítik a térség turisztikai sokszínűségét.

BALATINÁCNÉ BALÁZS LÍVIA
projektmenedzser
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály

A pályázatok célja a magyar-horvát határ menti térség bekapcsolása a nemzetközi kerékpáros túraútvonalak hálózatába.

A projekt célkitűzése az ökoturizmus feltételeinek javítása, mely összhangban van az árvízvédelmi célkitűzésekkel is.

Jelenleg a projektben tervezett munkák kivitelezése van folyamatban, az aszfaltburkolat készítése befejeződött, a kiszolgáló létesítmények építése azonban még vissza van. A kerékpár tároló és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése is megkezdődött, a munkaterület átadás-átvétel megtörtént.

A projekt tervezett időtartama:
2013. április 1. – 2014. november 30.

A fenti projektek megvalósításával a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésébe tartozó dunai és drávai, összesen mintegy 107 kilométernyi árvízvédelmi töltéshosszból a Kémes-Drávasztára közötti szakasz fejlesztése marad vissza. Ezen a szakaszon a töltéskorona rendezése mellett szükséges a töltéstartás fejlesztése is tekintettel arra, hogy az árvizekkel szembeni magassági biztonság ezen a szakaszon nem éri el az előírt 1,2 métert, attól mintegy 60 cm-rel marad el. Igazgatóságunk jövőbeni célja ennek a beruházásnak a megvalósítása, melyhez szükséges források előteremtésére pályázati elképzelésünket már megfogalmaztuk.

Ázsia-Európa Fenntartható Fejlődés a Vízgazdálkodás tükrében szeminárium

2014. június 2-3. között Romániában került megrendezésre a harmadik Ázsia-Európa Fenntartható Fejlődés a Vízgazdálkodás tükrében szeminárium. A Duna Régió Stratégia (DRS) és az Országos Vízügyi

Főigazgatóság nevében előadást tartott a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság dolgozója – Balatonyi László – „Floodrisk management in Large River Basins-living with floods” címmel.

Országos Jogi Konferencia 2014, Pécs

Sikeresen zárult a 2014. május 19-20. között a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság szervezésében Pécsen megrendezett Országos Jogi Konferencia, melyen az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a 12 Vízügyi Igazgatóság jogi képviselői vettek részt. A megvitatott napirendi pontok között szerepelt többek között az állami tulajdonú vizek, vízellátási létesítmények vagyongazdálkodási jogjainak átvétele – vizitársulati, kormányhivatali kezelésű ingatlanok átvételének jogi lehetőségei, a nagyvízi mederkezelés új jogi szabályozása, a gátörök státuszának erősítése, a közfoglalkoztatottak alkalmazása védekezés idején, a Natura 2000 területek szabályozása. A konferenciáról a vízügyi jogászok hasznos szakmai tapasztalatokkal térhettek haza.

Vízkészletek és vízhasznosítási lehetőségek felülvizsgálata a Dráva régióban

Az Európai Unió Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programjának támogatásával 2013. áprilisában indult az a projekt, melynek célja egy egységes, térségfejlesztést elősegítő tervezési eszközrendszer létrehozása a Dráva régióban. A Drava Region Unified Planning Toolkit (DUPTO) nevet viselő projektben a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság feladata a horvát és magyar területeket egyaránt érintő projektterület vízgazdálkodási helyzetének feltárása, a rendelkezésre álló felszíni vízkészletek felmérése, valamint erre alapozva azon vízhasznosítási lehetőségek megkeresése, melyek hozzájárulhatnak a régió fejlődéséhez, fejlesztéséhez.

A projekterület

Mindezen vizsgálatok egy tanulmány keretében kerültek elvégzésre és összegzésre, melynek projekterülete a Dráva folyó 167 km hosszú magyar-horvát közös szakaszának mintegy 7000 km² kiterjedésű vízgyűjtő területe. Az így lehatárolt térség gazdag vízfolyás-hálózattal rendelkezik, melyek fő befogadója a Dráva. A vízzel ellátott területek számos természeti értéket képviselnek, melynek azért is van kiemelt jelentősége, mert számottevő ipari tevékenység hiányában a terület fejlődésének fontos pillérét jelentheti a vízkészletek hatékony felhasználásán alapuló mezőgazdaság mellett az ökoturizmus fejlesztése.

Vízkészletek vizsgálata

Mindehhez természetesen a felszíni vízkészletek és különösen a még rendelkezésre álló szabad vízkészletek ismerete és nyomon követése szükséges. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a vízkészletek meghatározásának módszertani kérdéseit illetően jelentős eltérések mutatkoznak a két ország gyakorlatát illetően. Ebből is adódik, hogy míg a magyar oldali vízfolyások esetében a vízkészletek jelentős, helyenként teljes mennyisége a meglévő vízhasználatok által már lekötésre került, addig a horvát oldalon a vízhasználatok vízigénye jelenleg elmarad a rendelkezésre álló vízkészletektől. Bár a folyamatban levő öntözési fejlesztések itt is jelentős vízkészlet lekötést fognak eredményezni, azok az ökológiai vízigény mennyiségét, mint a mederben hagyandó vízkészletet, nem fogják veszélyeztetni. A vízkészletek mellékvízfolyásokra ily mértékben jellemző vagy tervezett kihasználtsága ugyanakkor magára a Drávára nem jellemző, annak vízkészlete, mint közös vízkészlet a jövőben is rendelkezésre áll és védelme többek között a két fél évtizedek óta tartó együttműködése eredményeképpen továbbra is biztosított.

Vízhasznosítási lehetőségek szerepe a térségfejlesztésben

Az előzőekre alapozva évek óta léteznek olyan elképzelések, melyek egyrészt a vízigények és vízkészletek tér- és időbeli különbözőségéből adódó vízhasználati problémák megoldásával foglalkoznak, másrészt a vízhasznosítási lehetőségek térségfejlesztésben betöltött szerepét igyekeznek feltárni és a szabad vízkészletek segítségével egy-egy terület fejlődését elősegíteni.

Ilyen az Ős-Dráva Program, mely egy több projektből álló, komplex, a természeti, társadalmi és gazdasági szférát egyaránt érintő területfejlesztési program. Az Ormánság hajdani vízbőségét igyekszik helyreállítani, ezáltal pedig egyrészt a terület természeti, turisztikai vonzerejét növelni, másrészt a nagyüzemi intenzív mezőgazdasági művelés arányát csökkenteni képes alternatív művelési ágak – úgymint legelők, fás-ligetes erdők létrehozása, legeltetési állattartás folytatása

SINDLER Csaba
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály

Számottevő ipari tevékenység hiányában a terület fejlődésének fontos pillérét jelentheti a vízkészletek hatékony felhasználásán alapuló mezőgazdaság mellett az ökoturizmus fejlesztése.

Nyugdíjas igazgatók találkozója a Duna holtágánál

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2014. május 23-án, bédai szivattyútelepén tartotta meg a nyugdíjas vízügyi igazgatók szokásos éves összejövetelét. A találkozót a jelenlegi vezető Márk László nyitotta meg köszöntőjével, melyben ismertette a DDVIZIG jellegzetességeit és jelenlegi helyzetét. Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság műszaki főigazgató-helyettese az országos jelentőségű aktuális vízügyi feladatokról beszélt, többek között az öntözésről, a társulati vízfolyások vagyontásvételéről, valamint a májusi balatoni védekezés tapasztalatairól. Ezt követően Szabó Máttyás a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyugdíjas igazgatója ismertette az elmúlt egy évben a nyugdíjazott vezetők körében bekövetkezett változásokat. A programot a tíz évvel ezelőtti összejövetelről készült videofilm levetítése színesítette, majd ebéd után baráti beszélgetés következett. A jövő évi találkozó a tervek szerint Gyulán kerül majd megrendezésre.

stb. – elterjedését elősegíteni. Természetesen a meglévő szántók öntözése maga is komoly gazdasági előrelépést jelenthet a terméshozam csapadéhiányos nyári időszakokban ily módon történő biztosításával.

Az öntözési fejlesztésen alapul a horvátországi NAPNAV projekt is, mely keretében elkészítették az ország és a megyék Öntözési és Vízgazdálkodási Terveit, melyek szerint Horvátország kb. 1 millió ha művelt területéből 6,5 % vagyis 65000 ha öntözésének megvalósítása reális 2020-ig.

Akár öntözésről, akár egyéb vízkivétellel járó vízhasználatról legyen szó, alapvető feltétel a megfelelő időben és mennyiségben rendelkezésre álló víz, ami a projektterület jelentős részén már komoly problémákat okoz vagy fog okozni. Ott a további vízhasználatok vízigényének kielégítése csak vízvisszatartással, víztározással lehetséges, azonban egy-egy új tározó számos más lehetőséget (öntözés, halászat, horgászat, fürdőzés, vízi sportok, árvízcsúcs-csökkentés, természetvédelem) is jelent. Ezt felismerve és figyelembe véve az Igazgatóság a igazgatási területén feltárta

azon helyeket, ahol topográfiai és a hidrológiai adottságok megfelelőek egy-egy állandó felületű, közcélú igények kielégítésére alkalmas tározó kialakítására. A felmérések több ilyen helyet is azonosítottak, melyek közül a projektterület magyar oldalán 2 db tározó megvalósítása lehetséges, illetve tervezett a jövőben.

Nyilvánvaló, hogy ezek a lehetőségek nem mindenhol és minden körülmény mellett adóttak, de mindenképpen egy olyan irányvonalat jelölnek, mely a vizekkel, vízkészletekkel való felelős gazdálkodást jelent nemcsak egy-egy térség gazdasági, hanem egyben környezettudatos fejlődése érdekében is. Mindennek a Dráva, mint közös vízkészlettel rendelkező határfolyó esetében különösen nagy jelentősége van, ami a magyar és a horvát vízgazdálkodási szervek kölcsönös és hatékony együttműködésén alapul a jelenben és a jövőben egyaránt.

Első helyi érdekegyeztető találkozó, 2013. december 4. Sellye

Az öt Dráva menti ország célja, hogy egy olyan folyó korridor használatot valósítsanak meg, mely megőrzi a Dráva szépségét a jövő nemzedéke számára.

DRÁVÁTÓL A BALATONIG | 17

SOUTH EAST EUROPE Transnational Cooperation Programme SEE River Programme co-funded by the EUROPEAN UNION

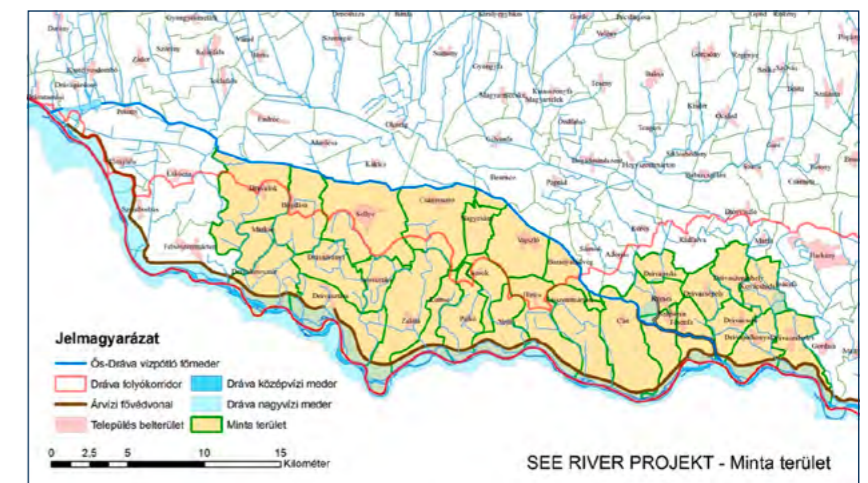
Finisébe érkezik a SEE RIVER Projekt

A 12 ország 26 partnere által 2012. október 1-én megkezdett és 2014. november 30-án befejezésre kerülő projekt megvalósítása az utolsó negyedébe érkezett. Az öt Dráva menti, továbbá másik öt európai folyó által érintett ország célja, hogy a folyó mentén élőkkel és az ott dolgozó szervezetekkel összefogva egy olyan folyó korridor használatot valósítsanak meg, mely megőrzi a Dráva szépségét a jövő nemzedéke számára. Célja mindezt úgy megvalósítani, hogy a folyó értékei, adottságai szolgálják az ott élőket, segítse napi életüket, mozdítsa elő a térség fejlődését. A Dráva folyó folyosó jobbítását célzó projekt eredménye egy olyan, mind az öt Dráva menti országot egységesen érintő eszköztár lesz, mely iránymutatást ad a jövőbeni folyó használatra, hasznosításra, azok módjára. Az eszköztár továbbá jó alapot nyújt másik öt európai folyó – Bodrog, Neretva, Prut, Soča és Vjosa – hasonló elképzeléseinek megvalósítására, a projekt eredményeinek adaptálására.

A projekt egyik nemrég lezárult nagy fejezete az ún. érdekegyeztető tanácskozások voltak a Dráva mentén élőkkel, az ott dolgozó szervezetekkel. Magyarországon összesen hat találkozóra került sor: egy nemzeti szinten, három helyi szinten, a kettő kisebb találkozó pedig célirányos szakmai kérdéseket érintett. A sokszor heves vitákat kiváltó egyeztetések nagyon sok érdekességet hoztak elő, főleg mezőgazdasági kérdésekben voltak nézeteltérések. A tanácskozás résztvevői érintették továbbá a természetvédelem, a drávai mellékágak revitalizációs, az árvízvédelem, a folyószabályozás és medererózió, a turizmus, a horgászat, és a hajózás kérdéseit is. A tanácskozások eredményét egy ún. megállapodás tartalmazza, melynek ünnepélyes aláírására június 30-án került sor Sellyén.

A tanácskozások egyértelműen rávilágítottak annak fontosságára, hogy a Dráva jövőjéért az érintetteknek tenniük kell. Ezért a megállapodásban a mai problémák megfogalmazása mellett a résztvevők közösen javaslatot is tettek arra, hogy hol és milyen irányban szükséges változtatni. Megfogalmazták jövőbeni pályázati javaslataikat és kifejezték szándékukat arról, hogy a SEE RIVER Projekt után is szükséges foglalkozni a problémákkal és keresni a lehetőségeket a tényleges megvalósításra, megoldásra, immár a projekt által mind az öt Dráva menti országot érintő eszköztárban megfogalmazottak szellemében.

Az érdekegyeztető tanácskozások eredményeit összefoglaló megállapodást mindenki számára elérhetővé tettük, melynek végleges dokumentuma a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság honlapján (www.dvzig.hu) elérhető. Mindezek mellett az érdeklődők szíves figyelmébe ajánljuk a SEE RIVER Projekt hivatalos honlapját is, melynek elérhetősége: www.see-river.net.

BURIÁN Alajos
osztályvezető
Dél-dunántúli Vízügyi
Igazgatóság
Árvízvédelmi és
Folyógazdálkodási
Osztály

A 2014. évi magyar-horvát vízgazdálkodási kérdések egyeztetése

A magyar-horvát vízgazdálkodási feladatok elvégzésére a két állam 1994-ben létrehozta az Állandó Magyar-Horvát Vízgazdálkodási Bizottságot (ÁMHVB). Feladatait a Magyar Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között Pécsen, 1994. július 10-én aláírt ún. Vízgazdálkodási egyezmény rögzíti. A Bizottság évente egy alkalommal, albizottságai a feladatoktól függően általában egy vagy két alkalommal üléseznek. Az ÁMHVB albizottságai:

- Duna és Dráva Vízyűjtő Albizottság
- Mura Albizottság
- Vízminőség Védelmi Albizottság
- Integrált Vízgazdálkodási Albizottság

A vízgazdálkodási kérdések a közös érdekű vízfolyásokat, illetve vízrendszereket érintik, azaz a közös határt képező, illetve a közös határ által metszett vízfolyások, vízgyűjtők, vízrendszerek rendezését, a felmerült problémák és feladatok egyeztetését, megoldását a vizek mennyiségi, minőségi és környezeti állapotát befolyásoló tevékenységeknél, különösen:

- felszíni és felszín alatti vízkészletnél;
- vízfolyások vízjárásánál, nagyvizek és kisvizek esetében;
- a vizek használata és ésszerűtlen használata elleni védelménél;
- a vizek szennyezés elleni védelménél;
- vízépítési beavatkozásoknál és környezetre gyakorolt hatásánál;
- fentiek esetében vélemény és információ csere, kutatás, tervezés.

Ezen túlmenően az Egyezmény hatálya alá tartozó folyók, vízfolyások, csatornák és a művek jókarban tartása, kezelése és üzemeltetése, újak építése tartoznak a témakörbe.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság elsősorban a Duna és Dráva Vízyűjtő Albizottságában illetékes, magyar részről ennek az albizottságnak a vezetését is igazgatóságunk látja el. A meghatározott feladatok elvégzése érdekében az albizottság évente két alkalommal ülésezik, azonban további három, az alábbiakban bemutatott szakértői találkozók is szükségesek egyrészt a vízgazdálkodási létesítmények helyszíni ellenőrzése, másrészt a felmerült problémák szakértői szintű részletes megbeszélése érdekében:

- közös érdekű árvízvédelmi művek bejárása
- Dráva bejárás
- államhatárt képező vagy azt metsző vízfolyások bejárása.

Mindezeket túl szintén szakértői megbeszélés keretén belül évente két alkalommal egyeztetnek a magyar és a horvát szakértők a hidrológiai adatok és azok cseréjének tekintetében. Ezeket a találkozók részletesen egyeztetik a mért vízállás és vízhozam adatokat és szükség szerint korrigálják azokat. A találkozóról magyar és horvát nyelvű jegyzőkönyv készül.

Az idei évben a tavaszi albizottsági ülés április 22-24. között zajlott, a következő találkozóra pedig június 10-12. között került sor, melyen a közös érdekű árvízvédelmi műveket tekintették meg a két ország szakértői.

Albizottsági találkozó Illok, 2014. április 22-24.

Össességében a magyar és a horvát fél között zökkenőmentesen zajlik a határvízi együttműködés, a kapcsolat példás, az egyeztetések során a felmerült problémákra a két ország képviselői megkeresik és meg is találják a megoldást, megoldásokat. Jó példa erre, hogy a két országot érintő pályázati rendszerekben is számos közös projektet hajtottunk végre, melyek megvalósítása szintén hozzájárul a közös érdekű vízrendszerek fejlesztéséhez.

Vízrajzi mérőgyakorlat Balatonfüred, 2014. május 5-7.

Idén május első hetében ismét megrendezésre került a minden évben szokásos vízrajzi mérőgyakorlat. Ebben az évben a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vállalta a házigazda szerepét. A mérőgyakorlat ezúttal a kis és a közepes vízfolyásokra koncentrált. A mérések zöme a Balatonba befolyó vízfolyások vízhozamainak mérését célozta meg, azonban az utolsó pillanatban némileg változott a mérési program, tekintve, hogy a Kaposon éppen egy árhullám vonult végig, a Sió-csatornán pedig még tartott a Balaton vízszintjét csökkentő vízeresztés. A gyakorlaton a szokásos célok kívül, miszerint összehasonlítjuk a különböző műszerek és módszerek által szolgáltatott eredményeket, két további célt is meghatároztak a szervezők. Az egyik legfontosabb az volt, hogy ugyanazon nap során az összes Balatonba befolyó vízfolyás (39 torkolat) vízhozamát megmérve létrehozuk a pillanatnyi befolyó vízmennyiséget, előállítva egy becslésként mentes, tisztán mérési adatokkal alátámasztott napi vízmérleget. A tó történetében mindezidáig nem volt példa arra, hogy ugyanazon a napon minden befolyó vízfolyás vízhozamát mérésrel állapították volna meg. A harmadik cél pedig az volt, hogy a mennyiségi adatokon kívül vízminőségi adatokat is szerezzünk az összes mért szelvényből.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot Szabó István, Bürge Zsolt, Molnár Gábor és Jakab Róbert képviselte a majd három napos gyakorlat során. Május 5-én délután érkezünk Balatonfüredre, ahol a 12 vízügyi igazgatóság szakemberei voltak elszállásolva. A délutáni megbeszélés során ismertették a feladatot, majd ezt követte a késő estig tartó kötetlen szakmai beszélgetés. Másnap reggel kezdődött a munka, melynek során minden szelvényt legalább két mérőcsoport mért meg az adatok összehasonlíthatóságának érdekében. A mi csoportunk a Balaton északi partján 6 db vízfolyás mérését kapta feladatul Zánkától Szigligetig. A mérések jó hangulatban folytak a gyönyörű tájnak és a tökéletes időjárásnak köszönhetően. Három vízfolyást forgószárnyal, egyet indukciós vízhozammérő műszerrel mértünk. Egy esetben a kis vízhozam és vízsebesség miatt kőbőzést alkalmaztunk, és végül volt egy szelvény, amelyet mérésre alkalmatlannak ítéltünk meg, ezért itt műszaki becslést végeztünk. A munka végeztével, a hazafelé tartó úton volt alkalomunk megnézni a környék néhány nevezetességét is. Délután a mérési jegyzőkönyvek kiszámítása és leadása után újra a szakmai vitáé és a beszélgetés volt a főszerep. Az utolsó napon a szervezők jóvoltából meglátogattuk a kolontári tragédia helyszínét is. Sokkoló volt látni a zagytározó 10. kazettájának átszakadt északnyugati sarkát és elképzelni azt a több mint

JAKAB Róbert
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Vízrajzi és Adattári Osztály

egy millió köbméter vörösiszapot, amely elöntötte a három érintett települést. Kolontárról visszatérve már csak az eredmények előzetes kiértékelése volt hátra. Itt megismerhettük a méréseink eredményeként kiszámított napi vízmérleget, illetve megbeszéltük a mérések tapasztalatait, valamint az eredményekben helyenként előforduló különbségek lehetséges okait.

Köszönet illeti a szervezőket, mert az idén is sikerült egy érdekes, hasznos és igen jó hangulatú szakmai gyakorlatot megszervezni. Jó volt ismét találkozni az ország különböző részein dolgozó vízrajzos kollégákkal!

Konkrét adatokkal szándékosan nem akartam terhelni az olvasót, de ha valaki további információkra is kíváncsi, az bátran keresse fel a Vízrajzi és Adattári Osztályt, ahol választ kap minden felmerülő kérdésre.

A tó történetében mindezidáig nem volt példa arra, hogy ugyanazon a napon minden befolyó vízfolyás vízhozamát mérésrel állapították volna meg.

HORVÁTH Gábor
osztályvezető
Dél-dunántúli Vízügyi
Igazgatóság
Vízrajzi és Adattári Osztály

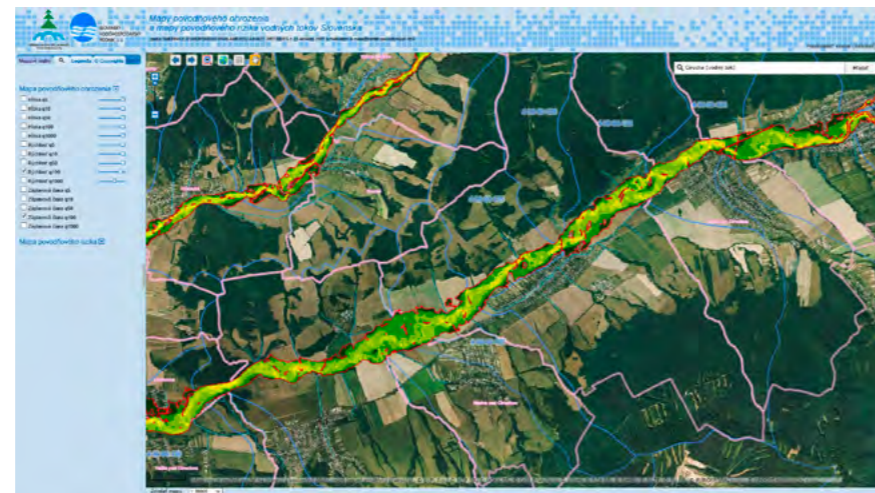
Szakmai tanulmányút Szlovákiában és Németországban az ÁKK projekt keretében

2014. április 7-12.

A Duna-parton megtekintettük a város egyik legrégebbi épületének oldalán az elmúlt évszázadok jelentősebb árvízszintjeit bemutató falat.

A szakmai út során az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a magyar vízügyi igazgatóságok, a Viziterv Environ Kft. és az ukrán Tisza Vízügytőlgazdálkodási Igazgatóság képviselői Szlovákiában és Németországban ismerkedhettek meg az Európai Unió által kiadott Árvíz Irányelv (2007/60/EK) előírásaiban megfogalmazott ÁKK (árvízi kockázat kezelés) feladatokkal.

Az út első állomásán Pozsonyban a Slovenský Vodohospodársky Podnik š.p központjában a delegáció megismerkedett a szlovák árvízi veszély és kockázat térképezés jelenlegi helyzetével a Dunára és más Szlovákiában eredő folyóra vonatkozóan. A szlovák árvízvesztés kolléga bemutatta a projekt állását. Az előtérképeket HEC-RAS és MIKE modellekkel készítették, ezek voltak az alapjai a kockázati térképek elkészítésének. Az elkészült anyagokat a vízügyi szervezet és a minisztérium a honlapjain publikálja.

Drezdában a szászországi ÁKK projekt bemutatására került sor. A német vízügyi szervezet (Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie) vezetője ismertette az ÁKK projekt keretében az Elbán és mellékfolyóin végzett munkákat. Az előadás második felében bemutatta az elmúlt évek árvizeinek alakulását, a fejlesztéseket, majd az előrejelző és riasztó rendszerüket, monitoring hálózatukat. Az előadásokat követően megtekintettük a város újjáépített védelmi rendszereit (mobil gátak, mozgatható árvízkapuk, elzárószerkezetek).

Április 9-én két árvízcsúcs csökkentő tározót látogattunk meg. Ezek az építmények nagymértékben segítik a hegyvidéki jellegű folyószakaszokon az árvizek szabályozottabb levezetését. A tározók a Müglitz folyón Launsteinnél és Glashütténél épültek.

Augsburgban a Bavarian Environment Agency szakembereinek az előző napokéhoz hasonló színes előadásából ismerhettük meg a bajor tartomány ÁKK projektjét és az elmúlt évek árvízi eseményeit.

Flood hazard maps "water depths"

Water depths for "protected areas"

Yellow	> 0 to 0,5 m
Orange	> 0,5 to 1 m
Red-orange	> 1 to 2 m
Red	> 2 to 4 m
Dark red	> 4 m

Information on accessibility of bridges

White circle	no information	Green circle	not affected
Yellow circle	water level has reached the bottom edge of the bridge	Red circle	water overflows upper level of the bridge

→ Only for rivers or streams where new hydraulic modelling was carried out

Árvízi veszélytérkép - vízmélység borítottság

Deggendorfbán a helyi vízügyi szervezet szakemberei mutatták be a területükön létesített új és felújított árvízi létesítményeiket. Megtekintettük az Isar folyó torkolati szakaszának hullámtéri rendezési munkáit. A korábbi árvizek tapasztalatai és modellezések alapján a hullámtérben jelentős, a víz levonulását segítő beavatkozásokat végeztek, pl. vízlevezető sávokat tisztítottak ki a hullámtéri erdős, bokros területeken. Szabályozták a hullámtéren végezhető mezőgazdasági munkákat, pl. megtiltották a kukorica és hasonló magasságú növények termesztését. A hullámtéri feltöltődéseket kikotorták, a víz levonulását akadályozó épületeket (lakóházakat is) lebontották. A munkák több helyen is természetvédelmi oltalom alatt álló területeken folytak, de bírósági végzések birtokában gyorsított eljárásban szereztek érvényt a tervezett megoldásoknak. Az árvízi töltéseket szivárgási szempontból megerősítették, szádfalakat készítettek a töltés hossz-tengelyében, résfalakkal növelték a szivárgási hosszakat. A közvetett árvízvesztést okozható hódjartok ellen a töltés hullámtéri oldalába a humuszréteg letolása után rozsdamentes acélhálót fektettek, amit humusszal újra betakartak. Az állatok így nem tudják a jövőben a töltéseket „megfúrni”.

A program végeztével még volt időnk egy kis passzai sétára. A Duna-parton megtekintettük a város egyik legrégebbi épületének oldalán az elmúlt évszázadok jelentősebb árvízszintjeit bemutató falat. A méretek könnyebb érzékelése érdekében a szolnoki igazgató úr Lovas Attila vállalta az „etalon” szerepét.

Április 12-én a delegáció Passauból hazafele indult. Útközben megtekintettük az Engelhartzelli Vízérművet, ami a térség energiaellátásában segít.

A hatnapos szakmai program után fáradtan, de sok tapasztalattal gazdagodva érkezünk haza. A látottakat, hallottakat reméljük, minél jobban tudjuk a hazai munkánkban is hasznosítani.

Szerkesztette: Pinczehelyi-Tátrai Tímea, Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Borító fotók (Dráva, Balaton): Balatonyi László, Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7. | Postacím: 7602 Pécs, Pf. 101.
Telefonszám: +36 72 506 300 | Fax: +36 72 506 350
E-mail: titkarsag@ddvizig.hu | www.ddvizig.hu

